

IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI AKCIONOG PLANA ZA SPROVOĐENJE STRATEGIJE RAZVOJA ŠUMARSTVA (2020-2021) ZA 2020. GODINU

I UVODNI REZIME

Vlada Crne Gore je na sjednici od 11. oktobra 2018. godine donijela revidovanu Strategiju razvoja šumarstva za period 2019 -2023. godina sa Akcionim planom za sprovođenje Strategije za period 2019-2020. godina (u daljem tekstu: Strategija), zadužila Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede da prati realizaciju aktivnosti iz Akcionog plana i da o tome izvještava Vladu na godišnjem nivou.

Akcionim planom za sprovođenje Revidovane Strategije razvoja šumarstva za period 2019 - 2020. godina, shodno strateškim i operativnim ciljevima Strategije, utvrđeni su: ključne aktivnosti, indikatori rezultata, nadležni organi za realizaciju i rokovi, kao i izvori finansiranja.

Kao nosioci aktivnosti prepoznati su: Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta, Ministarstvo unutrašnjih poslova - Direktorat za vanredne situacije, Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Uprava za šume, Uprava za kadrove, Privredna komora Crne Gore, koncesionari i korisnici šuma, i na kraju lokalne samouprave.

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede pripremlilo je predmetni Izvještaj na osnovu podataka i informacija u svom posjedu, kao i informacija dobijenih od strane nosilaca realizacije pojedinih aktivnosti, određenih Akcionim planom.

Ključna dostignuća Akcionog plana u izvještajnom periodu

Posmatrano sa aspekta ostvarivanja planiranih aktivnosti u 2020. godini, čija je realizacija započela u 2019. godini a završetak predviđen do kraja 2020. godine, konstatuje se da od **ukupno tri** planirane aktivnosti **dvije nijesu realizovane** dok je **jedna djelimično realizovana**. Od **ukupno pet** aktivnosti takođe započelih u 2019. godini a čija je realizacija planirana kontinuirano tokom ukupnog vremena važenja Strategije, tokom 2020. godine **tri aktivnosti nijesu realizovane** dok je **jedna realizovana** i **jedna djelimično realizovana**.

Vezano za aktivnosti započete u 2020. godini, predviđeno je započinjanje pet aktivnosti u okviru tri operativna cilja Strategije, a čija realizacija je planirana kontinuirano u toku trajanja njenog važenja. U vezi sa tim, u izvještajnom periodu **tri aktivnosti nijesu realizovane, jedna je realizovana** i **jedna djelimično realizovana**.

Nije sprovedena reforma sektora šumarstva ni u 2020. godini (po Akcionom planu rok za realizaciju je bio kraj 2019. godine), najviše iz razloga što nijesu riješeni odnosi u pogledu finansiranja sektora šumarstva, odnosno smanjivanja iznosa od 70% finansijskih sredstava od naknada za korišćenje šuma koji se dodjeljuje lokalnim upravama, koje od dobijenih prihoda ništa ne vraćaju ni u jednom segmentu sektora šumarstva i drvoprerade.

Prema analiziranim podacima, mišljenju svih relevantnih stručnjaka iz ove oblasti koji su učestvovali u izradi sektorskih studija za potrebe reforme sistema gazdovanja šumama i uporednim iskustavima iz okruženja i zemalja EU, postojeći model izdvajanja dijela prihoda od korišćenja šuma lokalnim samoupravama **je neodrživ**. Dakle, ovo pitanje stoji još uvijek otvoreno i treba ga rješavati u najskorijem vremenskom periodu jer u suprotnom sektor šumarstva i dalje neće imati sredstava za ulaganje u neophodne šumskouzgojne radove i zaštitu šuma, kao ni za kontinuirano planiranje, što dalje može samo dodatno destabilizovati stanje šumskih resursa u Crnoj Gori.

Druga aktivnost koja podrazumijeva formiranje Operativnog šumarskog informacionog sistema, a za koji je rok završetka bio IV kvartal 2020. godine, u ovom izvještajnom periodu nije realizovana zbog aktuelne situacije sa korona virusom. Naime, sredstava odobrena za ove namjene kroz instrument IPA predpristupne pomoći povučena su za borbu protiv Korona virusa u Evropi.

Aktivnosti koje su se odnosile na definisanje modela obrazovanja i edukacije u sektoru šumarstva a koje nijesu započete u četvrtom kvartalu 2019. godine kako je bilo planirano, nijesu započele sa realizacijom ni u 2020. godini, obzirom da nije stvoren zakonski osnov za to koji je trebao biti ugrađen kroz planirane izmjene i dopune Zakona o šumama.

Od preostale dvije aktivnosti čija je realizacija kontinuirana i istima prema tome nije određen rok za završetak, jedna aktivnost je realizovana dok druga nije. Razlog za nerealizaciju je nesprovođenje koncesionih ugovora od strane koncesionara, što je na kraju rezultiralo i raskidom koncesionog ugovora kod koncesije dodijeljene doo „Vektra Jakić“ u Pljevljima. Isto tako, u narednom periodu se očekuje revizija i ostalih koncesionih ugovora čija je realizacija u toku.

Međutim, kada se sve sumira, može se zaključiti da su određene aktivnosti planirane ambiciozno, ne samo zbog ograničenog pristupa finansijskim sredstvima, već i zbog nedostatka kadrovskih kapaciteta, koji su neophodni za ispunjenje aktivnosti iz pomenutog akcionog plana, a još više i za sprovođenje Strategije u cjelosti u preostalom periodu realizacije. Isto tako, dio aktivnosti nije realizovan zbog nastale situacije sa virusom COVID-19.

Kada je u pitanju implementacija šest postavljenih operativnih ciljeva Strategije, konstatuje se da od ukupno devet sedam indikatora učinka nije dostignuto u izvještajnom periodu. Vezano za implementaciju operativnog cilja “Unaprijeđenje šuma kroz održivo gazdovanje” u 2020. godini može se konstatovati određeni uspjeh prevashodno ostvaren obavljanjem redovnih poslova na gazdovanju šumama uz finansiranje tih aktivnosti iz budžeta. Rezultat je postignut u domenu razvoja ekosistemskog pristupa u planiranju gazdovanja šumama tako što se prilikom izrade Planova zarvoja šuma za šumska područja izrađuju i Strateške procjene uticaja tih planova na prirodu i životnu sredinu. Takođe, učinak je postignut kod pošumljavanja površina degradiranih šumskim požarima, za šta su izdvajana sredstva iz budžetskih rezervi, tako da je konstatovano smanjenje degradiranih šumskih površina.

Implementacija operativnog cilja "Razvoj drvne industrije kroz: povećanje učešća drvne industrije u BDP; povećanje stepena finalizacije polazne sirovine; i smanjenje izvoza proizvoda od drveta niskog stepena finalizacije i njihove potrošnja u Crnoj Gori" ne može se smatrati uspješnom za izvještajni period osim u dijelu koji se odnosi na rast učešća šumarstva i drvne industrije u BDP shodno planiranim vrijednostima. Na ostvarenje tog indikatora prevashodno je uticalo zaustavljanje izvoza drvnih sortimenata i njihova potrošnja u Crnoj Gori, što je bilo izuzetno važno zbog enormnog odliva sirovine iz Crne Gore u jednom periodu. S tim u vezi, konstatovana je u izvještajnom periodu jedna investicija u pogon za proizvodnju polufinalnih proizvoda. Ono što čini realizaciju ovog operativnog cilja neuspješnom su činjenice da nije zabilježen rast proizvodnje finalnih proizvoda od drveta.

Svi ostali operativni ciljevi, posmatrajući ih kroz prizmu ostvarivanja indikatora učinka, nijesu ostvareni. Naime, kako u izvještajnom periodu nije došlo do reorganizacije sektora nijesu ni vršene nove sistematizacije radnih mjesta niti je vršena obuka kadrova za obavljanje poslova na gazdovanju šumama. U dijelu koji se odnosio na unaprjeđenje održivosti gazdovanja šumama nijesu konstatovane nove vrijednosti proizvoda i usluga koje nude šume niti uvećanje zapremina u šumskim sastojinama.

Takođe, u izvještajnom periodu nijesu integrisane mjere i ciljevi šumarstva u okvir mjera ruralnog razvoja i nijesu zaživjeli programi ruralnog razvoja koji bi bili naslonjeni na djelatnosti šumarstva i drvoprerade.

Na kraju, neuspjeh se konstatuje kod mjera koje se tiču borbe protiv šumskih požara, prevashodno iz razloga što je pandemija Korona virusa uslovlila prekid saradnje sa Japanskom razvojnom organizacijom JICA, kroz koju je planirano definisanje Integrisanog plana zaštite šuma od šumskih požara kao i intenziviranje regionalne saradnje u cilju uspostavljanja zajedničkih mehanizama za borbu protiv šumskih požara na regionalnom nivou.

Kada se **analiziraju svi uzroci** nedostizanja željenih vrijednosti indikatora učinaka, odnosno neostvarenja operativnih ciljeva, može se konstatovati da oni primarno potiču iz nedostatka finansijskih sredstava u sektoru. Naime, sektor se finansira iz Budžeta, a budžetska sredstva koja su opredijeljivana Upravi za šume kako za kapitalne investicije tako i za novo zapošljavanje i obuku kadrova su bila mnogo niža od očekivanih Strategijom, dok su takođe izostala sredstva koja su bila opredijeljena kroz IPA instrument podrške. Drugi razlog su očigledno organizacioni problemi sektora, pa se postavlja pitanje da li je u postojećem organizacionom obliku i moguće uopšte postići veće učinke.

Utrošena finansijska sredstva i izvori finansiranja

Akcionim planom je za 2020. godinu bila je predviđena realizacija 3.295.000 eura, od čega se najveći dio planiranog iznosa odnosio na donacije uz napomenu da ukoliko se ne obezbjedi donatorska podrška, troškovi neće biti obezbjeđeni iz budžeta u planiranom iznosu (1.350.000 eura), na investicije i troškove od strane privatnog sektora (640.000 eura), zatim na troškove funkcionisanja državnog preduzeća za gazdovanje šumama u 2020. godini (490.000 eura), sredstava od 350.000 eura se odnose na troškove Budžeta CG, do se dio sredstava u iznosu od 180.000 eura odnosi na subvencije i iznos od 120.000 eura od vlasnika privatnih šuma.

U odnosu na taj plan, **utrošena finansijska sredstva za realizaciju Akcionog plana u izvještajnom periodu iznosila su 737.840 eura.** Najviše finansijskih sredstava utrošeno je od strane privatnog sektora, i to za investicije u drvoprerađu, dok je drugi značajan dio utrošen za pošumljavanje šuma degradiranih šumskim požarima, zahvaljujući dodatno opredijeljenim sredstvima iz budžetskih rezervi za sprovođenje Plana sanacije opožarenih površina za period 2019 -2021. godina. Analizom utrošenih sredstava može se konstatovati da je realizacija utrošenih sredstava iznosila **22,4%.**

II TABELARNI DIO

STRATEŠKI CILJ I	Ravnomjerna i održiva valorizacija postojećih šumskih resursa uz povećanje drvene zalihe		
Operativni cilj 1:	Uspostavljanje efikasnog sistema za održivo gazdovanje šumama, kroz: <ul style="list-style-type: none"> - obezbjedjivanje optimalnog i dugoročnog modela funkcionisanja šumarskih institucija; - jačanje interesovanja mladih za sektor šumarstva i svijesti o zajedničkoj odgovornosti za očuvanje šuma u Crnoj Gori. 		
Indikator učinka a) Uprava za šume i DOO primjenjuju sistematizaciju radnih mjesta i zapošljavaju potreban broj radnika	Polazna vrijednost (godina) Sistematizacija nije donešena (2018)	Polazna /ostvarena vrijednost (godina) Sistematizacija nije donešena (2019)	Ciljna ostvarena vrijednost (godina) Sistematizacija nije donešena (2020)
Indikator učinka b) Počela primjena Programa obrazovanja i edukacije u šumarstvu	Polazna vrijednost Program obrazovanja i edukacije u šumarstvu nije donešen (2018)	Polazna /ostvarena vrijednost (godina) Program obrazovanja i edukacije u šumarstvu nije donešen (2019)	Ciljna ostvarena vrijednost (godina) Program obrazovanja i edukacije u šumarstvu nije donešen (2020)

Red. Br.	Operativni ciljevi	Aktivnosti	Nosilac	Učesnici	Rok	Utrošena sredstva i izvori finansiranja	Mjerljivi indikatori rezultata	Izvori verifikacije	Status realizacije i preporuke za dalju realizaciju	Novi rok za realizaciju
1.2.		Obezbeđivanje adekvantnih finansijskih sredstava za državne šumarske institucije i poboljšanje motivacije kadrova u šumarstvu	MPSV - Uprava za šume	Uprava za kadrove	2019 - kontinuirano	U izvještajnom periodu nije bilo utrošenih sredstava, obzirom da aktivnost nije realizovana	Usvojen budžet državnih šumarskih institucija Uveden sistem ciljne samoocjene službenika (2020. godina)		<p>Nije realizovano</p> <p>U izvještajnom periodu nijesu dostignuti postavljeni indikatori rezultata</p> <p>U narednom periodu bilo u postojećem ili u novom organizacionom modelu potrebno je definisati novi finansijski okvir koji će uključiti finansiranje institucija na održivom nivou i poboljšati motivaciju kadrova u šumarstvu.</p>	2022 -

1.3.		Operativan šumarsko informacijski sistem	MPSV		2019 IV kvartal – 2020 IV kvartal	U izvještajnom periodu utrošeno 8.000 € Izvor finansiranja: Budžet CG	Ažuriran ŠIS sa Centralnim elektronskim licitacionim sistemom i aplikacijama koje se odnose na kontrolu prometa drvnih sortimenata		<p>Nije realizovano</p> <p>U 2020. godini nijesu realizovane aktivnosti na implementaciji “Uspostavljanje šumarskog informacionog sistema” zbog preusmjerenja sredstava opredijeljenih za ovaj projekat u druge svrhe</p> <p>Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede je obnovilo kandidaturu za dobijanje sredstava iz IPA fondova za implementaciju ove aktivnosti, tako da će se projekat kandidovati za realizaciju u narednom periodu.</p>	2022 -
------	--	--	------	--	-----------------------------------	--	--	--	--	--------

1.4.		Definisanje modela obrazovanja i edukacije u sektoru šumarstva	MPSV, MP	UŠ	IV kvartal 2019. – IV kvartal 2020. godina	U izvještajnom periodu nije bilo utrošenih sredstava, obzirom da aktivnost nije realizovana	Uspostavljan model obrazovanja i edukacije Donešen Program obuka Savjetodavne službe		<p style="text-align: center;">Nije realizovano</p> <p>U izvještajnom periodu nije pripremljen predlog modela obrazovanja i edukacije u sektoru šumarstva</p> <p>Nije donešen Program obuka savjetodavne službe u okviru Uprave za šume</p> <p>Preporuka je da se u narednom periodu u saradnji sa nadležnim institucijama razvije model obrazovanja i programe obuka, za šta je potrebno planirati finansijska sredstva.</p>	
------	--	--	----------	----	---	---	---	--	--	--

Operativni cilj 2:		Unaprijeđenje šuma kroz održivo gazdovanje, i to: - u smislu proizvodnje drvene mase i nedrvnih proizvoda, ispunjavanja funkcija i ekosistemskih usluga; - kroz povećanje drvene zalihe u šumama.								
Indikator učinka a)		Polazna vrijednost (2018. godina)			Polazna /ostvarena vrijednost (2019. godina)			Ciljna ostvarena vrijednost (2020. godina)		
Konstatuju se nove vrijednosti proizvoda i usluga od šuma		Ne postoji adekvatan sistem vrednovanja			Metodologija vrednovanja proizvoda i usluga nije izrađena			Metodologija vrednovanja proizvoda i usluga nije izrađena		
Indikator učinka b)		Polazna vrijednost (2018. godina)			Polazna /ostvarena vrijednost (2019. godina)			Ciljna ostvarena vrijednost (2020. godina)		
Inventurama šuma se bilježi rast drvene zapremine		Drvena zapremina u šumama je na istom nivou			Drvena zapremina u šumama je na istom nivou (inventurama se ne bilježi rast drvene zapremine)			Drvena zapremina u šumama je na istom nivou (inventurama se ne bilježi rast drvene zapremine)		
Red. Br.	Operativni ciljevi	Aktivnosti	Nosilac	Učesnici	Rok	Utrošena sredstva i izvori finansiranja	Mjerljivi indikatori rezultata	Izvori verifikacije	Status realizacije i preporuke za dalju realizaciju	Novi rok za realizaciju

2.1.		Razvoj nove generacije planova u šumarstvu uz integraciju zahtjeva Natura 2000 i uvođenje ekosistemskog pristupa u gazdovanju šumama i zaštiti prirode	MPSV	MPSV, Uprava za šume	2019 IV kvartal - kontinuirano	U izvještajnom periodu utrošeno 14.900 € Izvor finansiranja: Budžet CG	Broj izrađenih i usvojenih planova	Izvještaj o radu Uprave za šume za 2020. godinu	<p style="text-align: center;">Realizovano</p> <p>U 2020. godine izradjen je Plan razvoja šuma za šumsko područje Rožaje, Strateška procjena uticaja na životnu sredinu za</p> <p>Plan razvoja šuma za šumsko područje Pljevlja i Strateška procjena uticaja na životnu sredinu za Plan razvoja šuma za šumsko područje Mojkovac</p>	
------	--	--	------	----------------------------	--------------------------------	--	------------------------------------	---	---	--

2.2.		Podsticanje pošumljavanja, popunjavanja i njege izdanačkih šuma	UŠ	Privatni vlasnici šuma	2019 – 2020. godina	U izvještajnom periodu utrošeno 250.000 € Izvor finansiranja: Budžet CG	Broj sadnica-pošumljena površina (ha) Površina izdanačkih šuma koje su bile predmet njege - prevođenja u visoke šume (ha)	http://www.upravazasu.me.me/	<p>Djelimično realizovano</p> <p>Izostala je realizacija projekata pošumljavanja uz učešće donatorskih sredstava. Po Programu gazdovanja šumama u 2020. godini, zbog preusmjeravanja sredstava iz kapitalnog budžeta Uprave za šume za borbu protiv Korona virusa, takođe je izostala realizacija. Međutim, u izvještajnoj godini realizovane su mjere iz Plana sanacije šuma degradiranih šumskim požarima - ukupno je posađeno 447.690 komada sadnica. Pravnim licima je dato oko 1.100 sadnica, dok je za pošumljavanje privatnih šuma besplatno podijeljeno 32.740 sadnica, koje su upotrijebljene za podsticanje mjera pošumljavanja.</p> <p>Nije bilo mjera koje su se odnosile na njegu izdanačkih šuma.</p>	
------	--	---	----	------------------------	---------------------	--	--	---	--	--

2.3.		Uređivanje i uzgoj šuma u privatnom vlasništvu	UŠ	Privatni vlasnici šuma	2020 - kontinuirano	U izvještajnom periodu utrošeno oko 12.000 € Izvor finansiranja: Budžet CG	Površina uređenih privatnih šuma (ha) Površina šuma koje su bile predmet mjera njege (ha)		<p style="text-align: center;">Djelimično realizovano</p> <p>Izvršena je realizacija u dijelu se odnosi na izradu planova gazdovanja privatnim šumama po zahtjevima vlasnika, u ukupnom iznosu od 582,45 ha.</p> <p>Mjere uzgoja šuma u privatnim šumama nijesu vršene.</p> <p>Činjenica je da u kontinuitetu postoji značajan nedostatak budžetskih sredstava za uređivanje šuma u privatnom vlasništvu. Redefinisanjem finansijskog okvira sektora šumarstva neophodno je obezbijediti značajnija sredstva za planiranje gazdovanja šuma.</p>	2022-
------	--	--	----	------------------------	---------------------	---	--	--	--	-------

2.4.		Obezbeđivanje kvalitnog autohtonog sjemena i sadnica šumskog drveća	UŠ	Privatni sektor	Kontinuirano	U izvještajnom periodu trošak sjemenske proizvodnje iznosio je 2.940,00 € Izvori finansiranja: Budžet CG	Broj sjemenskih sastojina Količina sjemena sakupljenog iz sjemenskih sastojina Broj proizvedenih sadnica	Izvještaj o radu Uprave za šume za 2020. godinu	<p style="text-align: center;">Realizovano</p> <p>U toku 2020. godine proizvedeno je oko 1 milion sadnica šumskih vrsta drveća</p> <p>U Crnoj Gori je u ranijem periodu registrovano 16 sjemenskih objekata iz kojih se može sakupljati šumski reproduktivni materijal.</p> <p>U toku 2020. godine sakupljeno je 5.210 kg smrče i 250 kg jele, kategorije „poznatog porijekla“.</p>	
------	--	---	----	-----------------	--------------	--	--	---	--	--

2.5.		Izgradnja šumskih saobraćajnica	UŠ	Koncesionari i korisnici šuma	Kontinuirano		Broj kilometara izgrađenih šumskih saobraćajnica		<p style="text-align: center;">Nije realizovano</p> <p>U toku 2020. godine Programom gazdovanja šumama za 2020. godinu bila je predviđena izgradnja novih šumskih puteva u područnim jedinicama Pljevlja i Plužine, međutim izgradnja nije realizovana od strane koncesionara i korisnika šuma</p>	2022 -
------	--	---------------------------------	----	-------------------------------	--------------	--	--	--	---	--------

Operativni cilj 3:		Zaštita od požara: - Smanjenje opožarenih površina i uništene biomase za 50 % u odnosu na 2017. godinu								
Indikator učinka a) Smanjena površina šuma degradiranih šumskim požarima		Polazna vrijednost (2018. godina) Sistem zaštite nije na adekvatnom nivou			Polazna /ostvorena vrijednost (2019. godina) Integrirani nacionalni plan zaštite od šumskih požara nije izrađen			Ciljna ostvorena vrijednost (2020. godina) Regionalna saradnja u sprovođenju planova zaštite od požara nije ostvorena		
Red . Br.	Opera tivni ciljevi	Aktivnosti	Nosilac	Učesnici	Rok	Utrošena sredstva i izvori finansiranja	Mjerljivi indikatori rezultata	Izvori verifikacije	Status realizacije i preporuke za dalju realizaciju	Novi rok za realizacij u
3.1.		Izrada i sprovođenje Plana za zaštitu od šumskih požara	MPSV, UŠ, MEPP, lokalne samouprave		2019. godina - kontinuirano	U izvještajnom periodu nije bilo utrošenih sredstava, obzirom da aktivnost nije realizovana	Usvojen Plan za zaštitu od šumskih požara		Nije realizovano U izvještajnom periodu nije došlo do izrade integrisanog Plana za zaštitu od šumskih požara. Plan je bio da se izradi u saradnji sa Japaskom razvojnom agencijom JICA, međutim, situacija izazvana pandemijom Korona virusa zaustavila (odložila) je navedenu aktivnost.	

3.2.	Saradnja sa institucijama iz regiona	MPSV, UŠ, MUP, lokalne samouprave	2019. godina - kontinuirano	U izvještajnom periodu nije bilo utrošenih sredstava, obzirom da aktivnost nije realizovana	Izvještaji sa regionalnih sastanaka Izrada i implementacija zajedničkih projekata Započeta formulacija projekta	Nije realizovano Sa zemljama regiona u izvještajnom periodu nije rađeno na implementaciji projekata koji imaju za cilj regionalni odgovor na šumske požare. Ključni razlog je pandemija Korona virusa, kao i nedostatak inicijative nadležnih institucija.	2022 -
------	--------------------------------------	-----------------------------------	-----------------------------	---	---	--	--------

STRATEŠKI CILJ II

Doprinos rastu investicija u šumarstvu i drvoprerađi, povećanju konkurentnosti i zaposlenosti, posebno na sjeveru države, uz porast korišćenja proizvodnih kapaciteta

Operativni cilj 1:	Razvoj drvne industrije i to kroz: <ul style="list-style-type: none"> - Povećanje učešća drvne industrije u BDP sa koliko na koliko; - Povećanje stepena finalizacije polazne sirovine; - Smanjenje izvoza proizvoda od drveta niskog stepena finalizacije i njihove potrošnja u Crnoj Gori.
--------------------	--

Indikator učinka a) Bilježi se rast BDP u šumarstvu i drvnoj industriji	Polazna vrijednost (2018. godina) 0,3	Polazna /ostvarena vrijednost (2019. godina) 0,54	Ciljna ostvarena vrijednost (2020. godina) 0,57
---	---	---	---

Indikator učinka b) Drvena sirovina se finalizuje u domaćim kapacitetima za drvoprerađu	Polazna vrijednost (2018. godina) 20% su polufinalni i finalni proizvodi	Polazna /ostvarena vrijednost (2019. godina) 20% su polufinalni i finalni proizvodi	Ciljna ostvarena vrijednost (2020. godina) 20% su polufinalni i finalni proizvodi
---	--	---	---

Red. Br.	Operativni cilj	Aktivnosti	Nosilac	Učesnici	Rok	Utrošena sredstva i izvori finansiranja	Mjerljivi indikator za izvršenje	Izvori verifikacije	Status realizacije i preporuke za dalju realizaciju	Novi rok za realizaciju
----------	-----------------	------------	---------	----------	-----	---	----------------------------------	---------------------	---	-------------------------

1.1.	Razvoj fleksibilnijeg sistema prodaje drveta u Crnoj Gori sa uvođenjem lanca odgovornosti i kontrole prometa drvnih sortimenata	MPSV, UŠ, Privredna komora, Uprava carina		2020. godina - kontinuirano	U izvještajnom periodu nije bilo utrošenih sredstava, obzirom da aktivnost nije realizovana	Uspostavljena Berza drveta Uspostavljen Centralni elektronski licitacioni sistem i kontrola prometa		Nije realizovano U 2020. godini nijesu realizovane aktivnosti na implementaciji ovih aktivnosti. U narednom periodu treba preispitati određenja Strategije razvoja šumarstva u pogledu implementacije ove mjere na predloženi način	2021-
Operativni cilj 2:			Snaženje uloge šumarstva u ruralnom razvoju i to kroz:						
			- Povećanje broja radnih mjesta u šumarstvu i drvnoj industriji						
			- Povećanje prihoda ruralnih domaćinstava						
Indikator učinka a) IPARD program počeo sa realizacijom u sektoru šumarstva		Polazna vrijednost (2018. godina) IPARD program se ne koristi u šumarstvu		Polazna /ostvarena vrijednost (2019. godina) Šumarstvo nije uključeno u IPARD program			Ciljna ostvarena vrijednost (2020. godina) Šumarstvo nije uključeno u IPARD program		

2.1.	Integracija mjera i ciljeva šumarstva u IPARD	MPŠV	2019. godina I kvartal – kontinuirano	<p>U izvještajnom periodu ostvorena investicija iznosila je cca 450.000 €</p> <p>Izvori finansiranja: Privatni sektor</p>	<p>Povećane investicije u šumsku infrastrukturu</p> <p>Povećanje izvedenih šumskih radova</p> <p>Veća prerada drveta u drvene poluproizvode i finalne proizvode</p> <p>Veće skupljanje, prerada i prodaja nedravnih šumskih proizvoda</p>	<p>Djelimično realizovano</p> <p>Ministarstvo kroz IPARD Program nije u izvještajnom periodu integrisalo mjere i ciljeve šumarstva u okvir mjera ruralnog razvoja.</p> <p>Integraciju je neophodno uraditi u narednom periodu, kako bi se intenziviralo snaženje uloge šumarstva u ruralnom razvoju.</p> <p>Ostvarena je investicija u pogone za polufinalnu preradu drveta u Bijelom Polju</p>	2022-
------	--	------	--	--	---	--	-------

2.2.	Jasnje uloge i učešća lokalnog stanovništva u zajedničkim programima ruralnog razvoja	MPSV, UŠ, Lokalne samouprave		2020. godina I kvartal - kontinuirano	U izvještajnom periodu nije bilo utrošenih sredstava, obzirom da aktivnost nije realizovana	Broj formiranih Lokalnih akcionih grupa (LAG)		Nije realizovano U 2020. godini nijesu realizovane aktivnosti na implementaciji ovih aktivnosti. U narednom periodu treba preispitati određenja Strategije razvoja šumarstva u pogledu implementacije ove mjere na predloženi način	2022 -
------	---	------------------------------------	--	---------------------------------------	---	---	--	--	--------

Operativni cilj 3:

Zaštita biodiverziteta i druge ekosistemske usluge šuma:

- Dobrog stanja šumskih staništa i vrsta od evropske važnosti;
- Otpornosti šuma na uticaje klimatskih promjena i druga ugrožavanja;
- Valorizacije ekosistemskih usluga šuma.

Indikator učinka a)

Ekosistemski pristup zastupljen u gazdovanju šumama

Polazna vrijednost (2018. godina)

Ekosistemski pristup se ne koristi

Polazna /ostvorena vrijednost (2019. godina)

Metodologija upravljanja šuma na principima vrednovanja ekosistema nije razvijena

Ciljna ostvorena vrijednost (2020. godina)

Ekosistemski pristup se primjenjuje kroz izrađene planove upravljanja koji sada uključuju strateške procjene planova na životnu sredinu

Red.Br.	Mjere	Aktivnosti	Nosilac	Učesnici	Rok	Utrošena sredstva i izvori	Mjerljivi indikator za izvršenje	Izvori verifikacije	Status realizacije i preporuke za dalju realizaciju	Novi rok za realizaci
---------	-------	------------	---------	----------	-----	----------------------------	----------------------------------	---------------------	---	-----------------------

3.1.	Promovisanje ekosistemskog pristupa u gazdovanju šumama i zaštiti prirode	MPRR, UŠ, MORT, lokalne samoprave	2020 I kvartal - kontinuirano	Izveštaji o uključivanju zainteresovanih strana	Broj pribavljenih mišljenja i procjena uticaja prilikom izrade planske dokumente	http://www.upravazasu.me.me/	http://www.minpolj.gov.me/	<p style="text-align: center;">Realizovano</p> <p>Uprava za šume je u izvještajnom periodu izradila Stratešku procjenu uticaja na životnu sredinu za Plan razvoja šuma za šumsko područje Rožaje i pribavila mišljenja Ministarstva održivog razvoja i turizma za izrađenih 9 Programa gazdovanja šumama za gazdinske jedinice u Pljevljima, Rožajama, Beranama, Bijelom Polju, Andrijevići i Šavniku.</p> <p>MPŠV je objavljivalo Javni poziv za učešće zainteresovanih strana prilikom izrade Plana razvoja šuma za šumsko područje Rožaje</p>
------	---	-----------------------------------	----------------------------------	---	--	---	---	---

3.2.	Unaprijeđenje upravljanja šumama u zaštićenim područjima	MPRR, MORT, lokalne samoprave, nacionalni parkovi		2020 - kontinuirano	U izvještajnom periodu nije bilo utrošenih sredstava, obzirom da aktivnost nije realizovana	Usvojeni planovi upravljanja zaštićenim područjima		Nije realizovano U izvještajnom priodu nijesu rađeni planovi upravljanja u zaštićenim područjima	2022 -
------	--	---	--	---------------------	---	--	--	--	--------

III PREPORUKE ZA NAREDNE FAZE SPROVOĐENJA STRATEŠKOG DOKUMENTA

U II kvartalu 2020. godine u Vlada Crne Gore u prethodnom sazivu donijela je dokumenat Program reorganizacije koncesionog korišćenja šuma i zadužila bivše Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja da do kraja 2020. godine izradi Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama, koji bi omogućio da mjere definisane navedenim programom postanu operativne. Međutim, isto nije urađeno iz više razloga. Jedna od barijera odnosila se i na negativno mišljenje dobijeno od strane Ministarstva finansija u pogledu programskih pretpostavki za buduće finansiranje sektora. Takođe, program nije riješio na dovoljno racionalan način dualnost koja se javlja usled važenja preostalih koncesionih ugovora zaključenih na period od 15 godina (do 2023. godine) i servisiranja istih od strane države kao koncedenta. S tim u vezi, preporuka za naredni period je da Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede razmotri optimalni model organizacije sistema gazdovanja šumama, predloži u doglednom vremenu (do isteka važenja datih koncesija u šumarstvu) organizacione promjene posebno u dijelu mogućnosti osnivanja državnog preduzeća za gazdovanje šumama (zasnovano na pilot programima).

Ono što je takođe veoma bitno, ostaje za naredni period da se da okvir za razvoj stručnih kadrova i osposobljavanje zaposlenih u sektoru šumarstva, jer to postaje jedan od ključnih ograničavajućih faktora za unaprjeđenje gazdovanja šumama u Crnoj Gori.

Preporuka je i da se u narednom periodu nastavi sa ograničavanjem izvoza drvnih sortimenata iz šuma u državnom vlasništvu dok se uredi domaće tržište na zadovoljavajući način. Mora se naći model distribucije drvne sirovine koji će biti u funkciji povećanja stepena finalizacije polazne sirovine.

Shodno navedenom Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede predlaže da Vlada Crne Gore donese sljedeće: